

Internationaal Georiënteerd Voortgezet Onderwijs Rijnlands Lyceum Wassenaar

Voorgeschiedenis en stand van zaken

Regioplan doet onderzoek: knelpunten Internationaal onderwijs in Nederland moeten opgelost worden

In 2016 onderzocht Regioplan in opdracht van de ministeries van OCW en EZ de stand van het internationaal onderwijs in Nederland. De aanwezigheid van goed internationaal onderwijs is belangrijk voor de concurrentiepositie van ons land. Hoewel het internationaal onderwijs in Nederland er - zeker ook in vergelijking met de ons omringende landen - behoorlijk goed voorstaat, zijn er enkele knelpunten die moeten worden opgelost. Het kabinet en de regio's Amsterdam en Den Haag kondigden daarom in maart 2017 aan om samen eenmalig 10,7 miljoen euro te investeren om de wachtlijsten bij internationale scholen weg te werken.

https://www.regioplan.nl/nieuws/internationaal_onderwijs_in_nederland

Landelijke Taskforce Internationaal onderwijs brengt te nemen stappen in beeld

De uitkomsten van het onderzoek van Regioplan hebben geleid tot de oprichting van een landelijke Taskforce Internationaal onderwijs begin 2017, waarin Den Haag en Delft namens de regio hebben geparticipeerd. Resultaat was een Actieplan Internationaal Onderwijs. Conclusie is dat op alle fronten stappen moeten worden gezet om een kwalitatief en kwantitatief hoogwaardig aanbod van internationaal onderwijs in Nederland te verzekeren. Het gaat daarbij onder meer om (landelijke) wet- en regelgeving, meer onderzoek en monitoring en het versterken van (regionale) netwerken met aanbieders van internationaal onderwijs en overheden.

Kabinet stelt in 2017 eenmalig investeringsimpuls beschikbaar, maar huidige kabinet doet dit niet

Begin 2017 heeft het vorige kabinet vanwege een meevaller in de begroting éénmalig een investeringsimpuls van € 10,7 miljoen aan het internationaal onderwijs gegeven om de capaciteit in de regio's Amsterdam en Den Haag nog datzelfde jaar met ruim 1000 plaatsen uit te breiden. Voorwaarde was dat de betreffende regio het geïnvesteerde bedrag ook zou investeren. Er heeft uitbreiding plaatsgevonden in Amsterdam en Den Haag. Vervolgens heeft de Taskforce Internationaal Onderwijs het Rijk geadviseerd om opnieuw in het internationaal onderwijs te investeren (4 x 10 mln. per jaar). Het huidige kabinet heeft in het regeerakkoord echter geen investeringsimpuls voor het internationaal onderwijs opgenomen.

Regio-overleg doet nulmeting en brengt rapport uit

Sinds begin 2018 werken Den Haag, Delft, Rijswijk, Westland, Wassenaar/Voorschoten en Leiden aan het in kaart brengen van het internationaal onderwijs (PO/VO) in de regio en de ontwikkelingen daarbinnen. Vertegenwoordigers van de gemeenten voeren regelmatig overleg over dit onderwerp. Tevens is gewerkt aan een onderzoek (nulmeting) waarin de ontwikkelingen m.b.t. het internationaal onderwijs in de regio in kaart worden gebracht. Dit in samenwerking met de internationale scholen in de regio. Afstemming met MRDH, EBZ, de G5 (Rotterdam, Amsterdam, Utrecht en Eindhoven) en het Rijk vindt plaats gezien de betekenis voor het economisch vestigingsklimaat en de regionale en nationale impact van het internationaal onderwijs.

In november 2018 is het 'Rapport Internationaal basis- en voortgezet onderwijs in de regio Leiden – Den Haag – Delft' verschenen. In dit rapport wordt de stand van zaken in 2018 van het internationale onderwijs in de regio in kaart gebracht. Er was op 1 november overleg met de wethouders van de betreffende gemeenten onder leiding van Saskia Bruines, wethouder van Den Haag. Van Wassenaar

was Lia de Ridder aanwezig. Afgesproken is om meer gezamenlijk op te trekken, de situatie te blijven monitoren en om het jaar te rapporteren. In het rapport wordt aangegeven dat het Rijnlands Lyceum Wassenaar bezig is met de voorbereidingen om in augustus 2019 te starten met een afdeling internationaal onderwijs. Het rapport bevat de volgende conclusies en aanbevelingen:

1. Groei van 6% van het aantal leerlingen internationaal onderwijs verwacht;
2. Ambtelijk en bestuurlijk regio-overleg, overleg met internationale scholen en regionale gremia continueren;
3. Stand van zaken bij internationale scholen en bedrijven blijvend monitoren;
4. Onderzoek de mogelijkheid van een Engelstalige scholenwijzer;
5. Onderzoek behoefte speciaal internationaal onderwijs en vmbo;
6. Onderzoek hybride vormen tweetalig onderwijs en internationaal onderwijs.

Huisvesting internationaal onderwijs wettelijk geregeld

Een gemeente is verantwoordelijk voor de huisvesting van internationaal onderwijs, waarop de Wet op het Voortgezet Onderwijs van toepassing is. Deze verantwoordelijkheid geldt niet voor Amerikaanse, Britse scholen, omdat dit private instellingen zijn. Het internationaal onderwijs moet de erkende internationaal gerichte curricula (Internationaal baccalaureaat of Europees baccalaureaat) aanbieden. Het rijk bekostigt internationaal onderwijs - geen zelfstandige scholen, maar onderdeel van een reguliere Nederlandse school;

- Internationaal Georiënteerd Basis Onderwijs (IGBO);

- Internationaal Georiënteerd Voortgezet Onderwijs (IGVO);

- Engels is voertaal bij IGBO/IGVO-afdeling;

- alleen leerlingen die gezien de werkzaamheden van ten minste één van de ouders voor een aanzienlijke periode op onderwijs in het buitenland (zullen) zijn aangewezen.

Op het IGVO is naast de Wet op het Voortgezet Onderwijs ook de Beleidsregel Internationaal Georiënteerd Voortgezet Onderwijs (IGVO) 2010 van toepassing, hierin is de bekostiging aan het bevoegd gezag van het IGVO geregeld. Scholen ontvangen van het ministerie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap naast de reguliere bekostiging per leerling een aanvullende bekostiging per IGVO-leerling. Vanwege de verschillende niveaus en herkomst zijn meer leerkrachten dan voor een klas regulier voortgezet onderwijs nodig en daarmee wordt in de bekostiging rekening gehouden.

Internationaal onderwijs in Wassenaar

Het bevoegd gezag van het Rijnlands Lyceum Wassenaar (hierna: RLW) heeft het voornemen om een internationale afdeling te starten in 2018 informeel meegedeeld aan de gemeente Wassenaar. De gemeente heeft hier niet formeel op gereageerd, maar wel informeel aangegeven dat dit past bij de wens om expats in de gemeente te huisvesten. Op het moment dat deze onderwijssoort wordt gestart moeten er ook onderwijsruimten beschikbaar zijn. Deze leerlingen tellen net als andere leerlingen in het voortgezet onderwijs mee in de berekening van de uitkering uit het Gemeentefonds ten behoeve van onderwijshuisvesting. Wassenaar zal bij de start van het IGVO in augustus 2019 bij de uitkering uit het Gemeentefonds op 1 januari 2020 hiervoor voor het eerst extra middelen ontvangen. Deze zijn niet afzonderlijk zichtbaar en niet geormerkt. De bekostiging van IGVO:

1. IGVO wordt aangeboden door een door OCW bekostigde school en de gemeente is verantwoordelijk voor de huisvesting van deze scholen.

2. Voor het Gemeentefonds wordt geen onderscheid gemaakt tussen leerlingen die IGVO volgen en leerlingen die het reguliere voortgezet onderwijs volgen.
3. De leerlingen IGVO tellen mee in de reguliere leerlingentelling en dus ook in de prognose.
4. Voor IGVO worden geen extra middelen voor onderwijshuisvesting via het Gemeentefonds verschaft.
5. Bij start op 1 augustus 2019 ontvangt de gemeente op 1 januari 2020 voor deze leerlingen extra middelen in de uitkering uit het Gemeentefonds voor onderwijshuisvesting.
6. Scholen ontvangen van OCW naast de reguliere bekostiging per leerling een aanvullende bekostiging per IGVO-leerling.

Toename van het aantal internationale leerlingen

De groei van het aantal leerlingen in de regio Leiden – Den Haag - Delft de afgelopen vier jaar is groot. In totaal kwamen er bijna 1.500 leerlingen bij op de internationale scholen, een groei van 20 procent.

Het voortgezet onderwijs groeide sneller dan het basisonderwijs. Sinds 2014 kwamen er ruim 600 leerlingen bij in het internationale basisonderwijs (toename 15 procent) en bijna 900 in het voortgezet onderwijs (toename 26 procent).

De bijgaande tabel brengt de ontwikkeling van het aantal leerlingen in beeld, waarbij 2014 als uitgangspunt wordt genomen. Deze is op 100 gesteld.

Deze ontwikkeling die staat beschreven in **het onderzoeksrapport internationaal basis- en voortgezet onderwijs Leiden – Den Haag – Delft**. Dit rapport geeft ook aan dat de het aantal leerlingen dat internationaal onderwijs zal volgen alleen maar zal groeien.

Aanvraag licentie voor locatie Rijnlands Lyceum Wassenaar

Een school die internationaal onderwijs wil geven moet daarvoor een licentie hebben. Deze wordt verstrekt door het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. Het Rijnlands Lyceum heeft deze licentie en biedt het IGVO onderwijs aan op twee locaties in Den Haag (de International School of The Hague en de Europese School Den Haag). Het ministerie heeft aangegeven dat voor de toevoeging van de locatie Rijnlands Lyceum Wassenaar slechts een aangepaste bekostigingsbeschikking moet worden aangevraagd. Dat heeft het bestuur van RLW op 26 november 2018 gedaan. Het RLW zal dan ook een bekostigingsbeschikking ontvangen voor exploitatie en personeel.

Verordening

Aanpassing van de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs Wassenaar 2015 ten behoeve van de komst van internationaal onderwijs is niet nodig. De regelgeving voor de huisvesting van voortgezet (algemeen vormend) onderwijs in de Wet op het Voortgezet onderwijs en de verordening is ook van toepassing op het internationaal onderwijs. Wel is gebleken dat het internationaal onderwijs behoefte heeft aan meer ruimte dan een reguliere school voor voortgezet onderwijs. In de praktijk heeft een internationale school 1,5 x meer ruimte nodig dan een Nederlandse school. De gemeente Den Haag hanteert daarom de factor 1,2 in plaats van 1 voor de ruimtebehoefteberekening. De gemeente Den Haag stelt bovendien boven de reguliere bekostiging voor de huisvesting sinds 2007 een gemeentelijke lening of een gemeentelijke garantstelling bij een lening door het bevoegd gezag bij het rijk beschikbaar, als de school extra ruimte wil realiseren (dan in de verordening staat). Het RLW heeft hier twee keer gebruik van gemaakt. Dit betrof dan extra uitbreiding bovenop de factor 1,2.

Extra ruimte voor het internationaal onderwijs

De Gemeente Den Haag hanteert bij het bepalen van het aantal vierkante meters (gekoppeld aan het aantal leerlingen) de factor 1,2 in plaats van 1, omdat de personele bekostiging voor IGVO ruimer is dan de reguliere bekostiging. Dit is eigen beleid van de gemeente Den Haag. De Haagse benadering krijgt landelijk navolging.

De achtergrond hiervan is dat een school voor de uitvoering van dit type onderwijs meer vierkante meters (en meer leraren) per leerling nodig heeft dan voor regulier onderwijs. De gemiddeld haalbare groeps grootte is op zijn gunstigst 2/3 van de reguliere norm. Dit heeft een aantal oorzaken:

1. De grote diversiteit van de leerlingen. Ter illustratie: de leerlingenpopulatie van de International School of The Hague telt meer dan 90 verschillende nationaliteiten. Onderwijs aan deze doelgroep vereist maatwerk en differentiatie in het leerstofaanbod. Lessen worden op verschillende niveaus in gesplitste groepen gegeven.
2. Om de leerlingen op het vereiste niveau Engels (voertaal voor alle vakken) te laten werken (c.q. te brengen) wordt Engels per leerjaar in drie groepen aangeboden: Language and Literature (moedertaalniveau), Language acquisition (midden niveau), Language support (beginners niveau).
3. Nederlands (wettelijke verplichting IGVO) wordt per leerjaar in twee groepen aangeboden: gevorderden en beginners.
4. Het internationale onderwijs heeft een uitgebreider keuzepalet en dus veel vakken. Bijvoorbeeld: in het eerste leerjaar MYP 1 (naar Nederlandse normen groep 8) krijgen de leerlingen een volledig VO vakkenpakket met minimaal drie talen (gesplitst naar niveau), sciences, mathematics, humanities, digital design, performing arts, visual arts, project work, physical health education etc.
5. Het brede aanbod vergt de beschikbaarheid van vaklokalen: practicum, IT, Arts etc.

Spoedaanvraag

Het RLW wil een aanvraag indienen voor de huisvesting van de internationale leerlingen met ingang van het schooljaar 2019/2020. Een spoedaanvraag is nodig, omdat het eerstvolgende programma waarvoor nu aanvragen kunnen worden ingediend, het huisvestingsprogramma 2020 is. Het schoolbestuur duidt de omstandigheden voor de spoedeisendheid als volgt aan:

“Het aanbieden van internationaal onderwijs ten behoeve van een gunstig vestigingsklimaat is landelijk beleid. De Taskforce Internationaal Onderwijs (EZ en OCW) hebben opgeroepen dit regionaal vorm te geven. De regionale wethouders van Delft, Den Haag en Leiden en de wethouders van de overige in deze regio gevestigde gemeenten hebben gezamenlijk een onderzoeksrapport doen uitgaan waarin groeiscenario's worden uitgewerkt. Omdat het Rijnlands Lyceum Wassenaar beschikt over een licentie voor het aanbieden van internationaal onderwijs, ligt het starten van een internationale afdeling in Wassenaar voor de hand. Tot nu toe heeft de school de licentie alleen gebruikt in twee nevenvestigingen in Den Haag, te weten de International School of The Hague en de Europese School Den Haag.”

De reden waarom de voorziening niet kon worden aangevraagd voor het huisvestingsprogramma 2020: “Uitstel zou vertraging van de start met 1 schooljaar betekenen. Dit zou worden betreurd door de bedrijven en instellingen (zoals het European Medicines Agency - EMA) die ons heeft gevraagd om in de tekorten te voorzien. De Stichting Het Rijnlands Lyceum is de grootste aanbieder van bekostigd internationaal onderwijs in Nederland en heeft daarin een voortrekkersrol en voorbeeldfunctie. Daar

komt bij dat de Stichting een 11-tal noodlokalen in eigendom heeft, waarvan er nu acht beschikbaar komen. Deze zouden verplaatst kunnen worden van Den Haag naar Wassenaar.”

Prognose

Het RLW moet bij de spoedaanvraag ook een prognose aanleveren van het te verwachten aantal leerlingen. Op basis van de gegevens in het Rapport Internationaal basis- en voortgezet onderwijs in de regio Leiden – Den Haag – Delft’ (2018), gegevens over de wachtlijsten van de IGVO-scholen in Den Haag (ISH), Oegstgeest (RLO) en van de Europese Scholen en gegevens van de internationale basisscholen in Den Haag (Haagse Schoolvereniging) worden de volgende aantallen leerlingen verwacht:

jaar	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
aantal ll.	40	90	140	180	230	270	320	360

Het RLW verwacht op termijn 14 groepslokalen nodig te hebben en richt zich op een maximale capaciteit van 360 leerlingen. In de eerste moet duidelijk worden hoe het aantal leerlingen zich in werkelijkheid ontwikkelt. Daarom zijn eerst noodlokalen nodig en nog niet een permanente voorziening.

Plaatsing van de noodlokalen

Het RLW wil de noodlokalen in de zomervakantie van 2019 plaatsen aan de zuidzijde van het gebouw. Het RLW beschikt over acht noodlokalen die van Kijkduin naar Wassenaar verplaatst kunnen worden. Dit voorkomt huur- of aankoopkosten en geeft de school de mogelijkheid de eerste jaren te kunnen groeien. Van de gemeente worden de kosten voor het afbreken, transport, plaatsing en aanleg elektriciteit, riolering en ict gevraagd. Er wordt gewerkt aan een kostencalculatie. Naast deze kosten vraagt het RLW de vergoeding eerste inrichting onderwijsleerpakket en meubilair aan. De gemeente heeft de zorgplicht voor voldoende onderwijshuisvesting en de eenmalige vergoeding voor de inrichting.